

DERYA ÇAKIR

'Çerçeve', 'Geçiş' ve 'Övgü' romanlarından oluşan üçlemeyle tanıştığımız, kurmaca-dışı metinleriyle de bilinen Rachel Cusk, yeni kitabı 'Diğer Ev'le okurları bir kez daha selamladı. Üçleme dışındaki ilk romanı olan 'Diğer Ev'de Cusk; annelik, kadın özgürlüğü ve erkeklerin hem ikili ilişkilerde hem de toplumda farklı bir noktaya yerleştirilmesi üzerinden bir hikâye anlatıyor.

Monologlar ve umutlar

'Diğer Ev'in anlatıcısı, yaşamını monologlarla ortaya koyan, hayatını yorumlamaya uğraşan ve girdiği kısırdöngüden çıkmaya çalışan M. isimli karakter.

M., evli ve çocuk sahibi. Eşiyle birlikte insanlardan ve sosyal hayattan uzakta yaşıyor. Resimlerine ve kendisine hayran olduğu dünyaca ünlü bir sanatçıyı yaz süresince evlerinde kalması için davet ettiğinde, aile yaşantısında sumen altına itilmiş her şey yüzeye çıkıyor ve hikâye gerilimli bir hâl alıyor.

M.'nin sanatçıya huzurlu bir çalışma ortamı vaat ettiği ve kendisine ilham vereceğini düşündüğü ev, bir anda ailesindeki kırılganlıklara ve geri plandaki mutsuzluklara dair hesaplaşmaların başladığı bir mekâna dönüşüyor.

Bir benliğin yıkımı

Ressamın gelmesiyle M.'nin konuşkanlığı, daha doğrusu monologları artıyor. Kendisini yüklerinden kurtarıp özgürleştirmek istemesi, benliğinin yıkımına götürüyor onu.

Bir yazar olan M.'nin zihninde dönüp duran soru ve sorunlar var. Bunlardan kurtulmak istercesine kelime ve cümlelere sığınıyor. Başarısızlığa uğradığında ise sanata. Yazar M. ile ressam L.'yi buluşturan da bu işte.

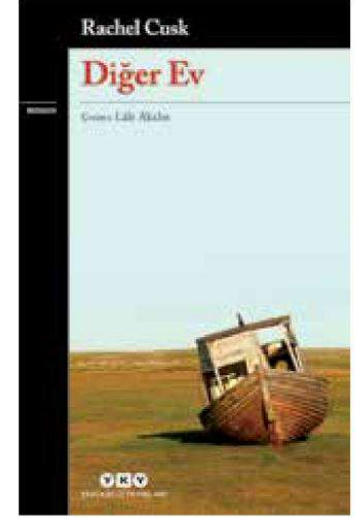
M., dürüstlüğü en önemli etik değer olarak gördüğünden eşinden boşanıyor ve yepyeni bir yaşama adım atıyor.

Sorulanlar ve sorulamayanlar

Cusk'ın kitapta önemli bir yere koyduğu ve M.'nin, L.'den resmetmesini istediği "gelgit arazisi", anlatıcının hayatının özeti gibi aslında. Bir bataklıkta bulunan evi ve "gelgit arazisini" bir sanat eserine dönüştüreğine inandığı L. ise gizemleriyle ve uçarılığıyla enikonu huzursuz bir kimliğe bürünüyor. Böylece M., büyük bir hata yaptığını ve kontrol delisi bir insana dönüştüğünü fark ediyor. Gelgitlerin artan şiddetini L.'nin sözleri doğruluyor: "Bakın, insanlar orta yaşı geçtikten hemen sonra kötü bir fikre kapılıyor. Bir tür

serap görüyorlar ve bir başka inşa etme dönemine giriyorlar ama aslında ölümü inşa ediyorlar. Belki de bana olan buydu. Birdenbire bunu gördüm, tam oradayken dedi, gerilemiş kara çizgisinin uzaktaki mavi şekline doğru işaret ederek 'şu ölüm yapısının yanılması.' Nasıl eriyip yok olunur, daha önce anlasaymışım keşke. Yalnızca o hattın değil, başka şeylerin de nasıl eritilip yok edileceğini. Tam tersini yaptım çünkü yıpranmaya direnmem gerekir diye düşündüm. Bir yapı inşa etmeye çalıştıkça etrafımdaki her şey gitgide daha fazla çürüdü gibi gelmeye başladı. Dünyayı yapıyormuşum gibi hissediyordum ama yanlış şekilde yapıyordum. Oysa o sırada yaptığım kendi ölümümü mü. Ama ölmek zorunda değilsin. Eriyip yok olmak ölüm gibi görünüyor ama aslında tam tersi. Bir kere bunu görmemişim."

Cusk, M.'nin anlatımını, daha doğrusu monologlarını, L.'nin çıkışlarını, M.'nin eski ve yeni kocasının durumunu aktardığı okurların kendisini tüm bu karakterlerin yerine koymasını bekliyor âdeta. Hemen hepsinin sorduğu ve sormadığı soruları, okurun kendisine ve karşısındakilere yöneltmesini istiyor sanki.

DİĞER EV

Rachel Cusk

Çeviren: Lâle Akalın
YKY, 2022

Cusk'ın 'Diğer Ev'de ortaya koyduğu, bazen satır aralarına sıkıştırdığı, M.'nin monologlarına yerleştirdiği ya da diğer karakterler aracılığıyla okura gösterdiği şey, sanatçılardan beklentilerin ve hayattan beklenenlerin çoğu zaman gerçekleşmeyeceği. Başka bir deyişle kişilerin hüsrânını körükleyen sanatçının özgürlüğü ve kendi başınlığı meselesi. 'Diğer Ev', bu anlamda içinde yüksek beklentilerin aksinin çıkmasıyla yaşanan dramalar ve dramalar barındıran, ardından hesaplaşmaların başladığı bir roman. Kısacası tipik bir Cusk hikâyesi.